

Staarup: Jeg vil først tillade mig at gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Standerborg Amts 1ste Valgkreds (Wulff) angaaende et lille Stykke Statistisk, som han fremkom med i Gaar i sit Foredrag om Skolelovsforslaget. Min Henvendelse gælder for øvrigt ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3dje Valgkreds (Bing) og det nærmest i Anledning af det lidet smagfulde Udtryk, han brugte i Gaar, om de hylende Agrarer (Bernsen: Det var jo en Spøg). Ja, det var i alt Fald en meget uheldig og meget ilde anvendt Spøg. Jeg vil blot sige til det ærede Medlem, at Agrarerne aldrig have „hylet“, de have kun udsendt et velberettiget Rødraab fra deres fremtende Skude, et Rødraab, som de troede ogsaa vilde blive hørt i denne Sal, og de have udsendt dette Rødraab, fordi de mene, at hvis denne Skude skulde forlise, vilde der gaa saa meget tabt for Landet, at det vilde blive et saare kostbart Forlis; thi denne Skude indeholder en saa kostbar Ladning, at hvis den gaar til Grunde, vil Landets Velfærd være sat paa Spil og dermed meget, som er os alle kært og dyrebart. Med Hensyn til det ærede Medlem for Standerborg Amts 1ste Valgkreds er jeg fuldt enig med ham i hans Betragtning, naar han siger, at Danmark er endnu rigt nok til at kunne gøre noget for sin Skoles Udvikling. Eftersom Skolen er det Sted i et Folk, hvor Nationens Velfærd, Ære, Afgøelse og Dygtighed har sin Rod, og eftersom Skolen er den aandelige Kraftmaaler, hvorefter et Folk kan værdsættes og bedømmes, har Danmark endnu Raad til at gøre noget for sit Skolevæsen. Jeg er imidlertid slet ikke enig med det ærede Medlem i hans Statistikk. Naar det ærede Medlem saaledes siger, at der i Sparekasserne er samlet 218 Kr. pr. Hoved, saa vilde det være ret behageligt, om det ærede Medlem samtidig kunde oplyse, om disse 218 Kr. pr. Hoved virkelig ejes pr. Hoved, men det indeholder det ærede Medlems Statistikk intet om; og det ærede Medlem maa jo dog regne med, at en Million, som ejes af en enkelt Mand, kan paa den af ham benyttede Maade fordeles over et betydeligt Antal Hoveder, uden at den derfor bliver til mindste Glæde for disse Hoveder. Det er netop det, jeg vil lægge Bøgt paa, naar man opstiller en saadan Statistikk, at Udviklingen i vore Dage paa en sorgelig Maade gaar i Retning af, at Kapitalen mere og mere samles sig paa Enkeltmands Haand, og det er en Udvikling, man skal se at forhindre. Det har tidligere været en Lykke for Danmark, at Kapitalerne vare temmelig spredte, og en

Udvikling, som gaar ud paa at samle Kapitalerne paa enkelte Hænder, maa man modsætte sig af al Evne. Naar det ærede Medlem vilde fortsætte sine Studier over Sparekassestatistikk, giver denne Sparekassestatistikk for øvrigt temmelig tydelige Fingerpeg netop i Retning af, paa hvilke Hænder Kapitalerne findes. Det viser sig, at hvad angaar baade Sparekasserne, Livrenteanstalten, Overformynderskabet og Aktieselskaber, eller rettere de Penge, som kunne findes i disse Institutioner, saa findes de for største Delen inden for en Cirkel, der er draget med en Radius af ca. 2 Mil, ja, maasse endogsaa noget mindre, om Kjøbenhavn som Midtpunkt. Drager man en Cirkel med denne Omkreds, vil man se, at det meste af den Kapital, det ærede Medlem sigtede til, findes inden for denne Cirkel. Men hvad viser saa det ærede Medlems Statistikk? Ja, den viser først dette, at her i Landet er der en meget betydelig Kapital, som, hvis man kunde kræve Skatter efter et heldigere Princip end det, hvorefter man opkræver nu, vilde gennem en saadan Stats Opkrævning give Staten Midler til at bringe endnu betydeligere Ofre end nu for sit Skolevæsen, men det ærede Medlems Statistikk oplyser slet ikke noget om, at de enkelte Statterydere have Raad til at yde større Bidrag i den Retning.

Jeg skal dernæst gaa over til nogle enkelte Bemærkninger om forskellige Punkter i Forslaget. De Paragraffer i Lovforslaget, som have været mest omdebatterede, ere §§ 8 og 9. Jeg indrømmer, at det er en Mangel ved Skolelovsforslaget, at det tager for lidt Hensyn til private Stoler. I § 8 er der egentlig kun taget Hensyn til private Stoler, for saa vidt Kommunalbestyrelsen har Brug for dem, og Skoledirektionen overhovedet tillader deres Benyttelse som en Nødhjælp. Det er imidlertid ikke den Slags Hjælp, jeg ønsker at yde Privatskolerne, men den højtærede Minister har gjort en Antydning i Gaar, hvorefter han mente, at der maatte i det mindste gøres en Forskel paa den private Skole paa Landet og i Byen. Ja, jeg er af samme Mening, og jeg skal tillade mig at give den højtærede Ministers Antydning en lidt videre Flugt. Af Landets 307,286 skolepligtige Børn gaa 26,638 eller omtrent 12 pCt. i private Stoler; og med dette Tal for Øje er det givet, at man kan forlange noget gjort for den private Skole. Men der er tillige en Ting at lægge Mærke til her, og det er Forholdet mellem det Antal Børn, som undervises privat i Købstæderne og paa Landet. Jeg tror, at det er et Forhold, som man paa ingen Maade kan lade ude af Betragtning, naar man over for